

ስነ-ስርዓት መመረቅታ 34 ዙርያ ሃገራዊ

አገልግሎትን መበል 12 ኮርስ ማሞስን

መርሃዊ ገብረሚካኤል

መበል 34 ዙርያ ሃገራዊ አገልግሎት ከምኡውን መበል 12 ኮርስ ማእከል ሞያዊ ስልጠና (ማሞስ): ፕረዚደንት ኢሳይያስ አፈወርቂ፣ አዘዘቲ ሰራዊት፣ ዕድማት ኢጋይሽን አለይቲ ተመሃሮን አብ ዝተረኽቡሉ፡ ብቐዳም 14 ነሐሴ 2021 ወግዓዊ ናይ ምምራቕ ስነ-ስርዓት ተኻዩዱሎም። እዚ አብታ ሕብረ-ብዙሕነት ዝማዕርጋ፡ ካብ ዝተፈላለዩ ዞባታት ሃገርና ናይ 12 ክፍሊ አካዳምያውን ወተሃደራውን ንጥፊታቶም ንምክያድ፡ ከምኡውን ዝተፈላለዩ ሞያዊ ክእለት ንምስናቕ ዘይትጽገም፡ ፍቕሪ ሃገራውነት፡ ተወፋይነት፡ ጽንዓት ዝሕላገታ፡ መንእሰይ አብ አካዳምያዊ፡ ፖለቲካዊ፡ አካላዊ፡ ስነ-አእምሮአዊ፡ ማሕበራዊ ኮታስ አብ ኩሉ መዳያት ብኹለንትንኡ ብቐፅ ኮይኑ ንክወጽእ መሪሕ ተራ እትጸወት ቀላሲት መጻኢ መንእሰይ ማእከል መዲና መንእሰያት ሳዋዩ ተኻዩዱ።

እቲ ስነ-ስርዓት ጽምብል፡ አባላት መበል 34 ዙርያ ሃገራዊ አገልግሎት፡ መበል12 ኮርስ ማሞስን ዕድማት ኢጋይሽን በቦትኦም ድሕሪ ምሓዞም፡ ንክብሪ ፕረዚደንት ሃገረ ኤርትራ አቶ ኢሳይያስ አፈወርቂ ናይ ክብሪ ሰላምታን ዝኸረ ሰማእታትን አሰንዩ እዩ ፈሊሙ። አብቲ ጽምብል፡ ብዘይካ ተመረቕቲ፡ ካብ ዝተፈላለዩ ከባቢታት ዝመጹ ዕድማት ኢጋይሽ፡ ሰበ-ስልጣን መንግስትን አዘዘቲ ሰራዊትን አለይቲ ተመረቕቲን ተረኺቦም ነይሮም። ቀጺሉ ዝሰዓበ፡ ንፈለማ እዋን ብዓቕሚ አባላት ማእከል ስልጠና ሓይልታት ምክልኻል ጥራይ ዝተዳለወ ባህላውን ስነ-ጥበባውን ምርኢትዮ ነይሩ። አብዚ

መደብ ባህላዊ ምርኢት፡ አባላት ጉጅለ ባህሊ ሳዋን፡ ልዕሊ 500 ዝኾኑ ተዓለምቲ 34 ዙርያ ሃገራዊ አገልግሎትን እዮም ተሳቲፎም። ቀንዲ ዕላማ ትሕዝቶ ከኣ፡ ሳዋን ሃገራዊ አገልግሎትን፡ ልኡላውነት ሃገር ኣብ ምክባርን ሃገራውነት ኣብ ምሕያልን ምድራዕን ዘለዎ ኣበርክቶ ንምንጽብራቕ እዩ ነይሩ። “ሳዋ መሶብ ሃገራውነት እያ። መንእሰያት ኤርትራ ድማ ብሓባር ኮይኖም ሃገራዊ አገልግሎቶም ንምፍጻም ኣብ ዝወስድዎ ወተሃደራዊ፡ ኣከዳምያውን ሞያዊን ስልጠና ዝፈጥሩዎ ሓድሽ ሓድሕዳዊ ሌላን ስኒትን፡ ኣብ ሓንቲ መኣዲ ክረጋገጽ ጸኒሑን ኣሎን” ዝበለ ዳይረክተር ባህልን ስነ-ጥበብን ሚጀር ምሕረትኣብ ኪዳነ (ኣክላ)፡ “ምስቲ ድሕሪ ናጽነት ዘጋጠመና ከቢድ ብድህታት ምህናጽ ሃገርን ጸጥታዊ ውሕስነትን፡ ሳዋን መደብ ሃገራዊ አገልግሎትን እንተዘይትግበር፡ ኤርትራ እንታይ ምኾነት ዝብል ሕቶ ኣልዒልካ ምትንታን ጥራይ ኣኻሊ እዩ” ኢሉ። ኣስዒቡ ድማ፡ ነዚ ምርኢት ንምክያድ ዘይሕለል ጸዕሪ ንዘካየዱ አባላት ሳዋን ሃገራዊ አገልግሎትን መጉሱ። ኣብቲ ናይ መመሪቕታ ስነ-ስርዓት፡ ከም መክፈቲ መደብ “ጽባሕ” ዘርእስታ መዝሙር ብአባላት ጉጅለ ባህሊ ሳዋ ምስ ቀረበት፡ ምርኢት ወተሃደራዊ ሰልፍን ተኹስን ምንቅስቓስንዮ ስዒቡ።

ቀጻላ ብምሕረተኣብ ኪዳነ (ኣክላ) ተደሪሳ ብድምጻዊ የማነ ምኪኤል ዝተዘየመት “ኣድማስና” ዘርእስታ ናይ ትግርኛ፡ ከምኡውን ብቋንቋ ብዳውየት “ምንደራቶን” ዘርእስታ ብሙስጠፋ ኣሕመድ ዝተዘየመት ደርፊ ብተኸታታሊ ዝቐረባ ስነ-ጥበባውያን ምርኢት እየን ነይረን። ድሕሪዚ፡ ኣብ ነፍሲ-ወከፍ ካልኢት ሓደ ረምታን ትርግታ ልብን ዝስመዓሉ፡ ውሕሉል ወተሃደራዊ ምልመላ ዝተኻየደሉ ስምዒት ነፍሲ-ወከፍ ኤርትራዊ ዝምስጥ ወተሃደራዊ ምርኢትዮ ቀሪቡ። ኣብቲ ወተሃደራዊ ምርኢት፡ ካብ ኩለን ክፍላተ-ሰራዊት ተዋጺኦም 12 ብሎካት ዘቐመ ሰልፊኛታት፡ ናይ ክብሪ ሰላምታ እናሃቡ ብማእከል ኣሽሓት ተዓዘብቲ ብምምራሽዮ ተኻዪዱ። ፕረዚደንት ኢሰይያስ ኣፈወርቂ፡ ሚኒስተራትን ኣማሓደርትን ዝርከቡዎም ላዕለዎት ሰብ-ስልጣን መንግስቲ ድማ ካብ መቐመጢኦም ሓፍ ብምባል ነቲ ወተሃደራዊ ምርኢት ኣሰንዮሞ። ሰልፊኛታት ንጥፊታቶም ወዲኦም ኣብ መዕረፊኦም ምስ በጽሑ፡ ብስነ-ጥበብኛ ኣዜብ ዘርኣይ “ኣደይ ትሙት” ዘርእስታ ግጥሚያ ስዒባ። ብድሕሪዚ፡ ጸብጻብ ተመሪቕቲ 34 ዙርያ ሃገርዊ አገልግሎት፡ ብምክትል ኣዛዚ ማእከል ስልጠና ሃገራዊ አገልግሎት ሌተናል ኮሎኔል ተመስገን ሳሙኤል ቀሪቡ። ሌ/ኮ ተመስገን፡ ንዕዳማት ኣጋይሽ ብስም ተመሪቕቲ 34 ዙርያ ሃገራዊ አገልግሎትን መበል12 ኮርስ ማሞስን ናይ እንቋዕ ብድሓን መጻእኩም መልእኽቲ ድሕሪ ምትሕልላፍ፡ “ለብዳ

ከቪዲዮ 19 ዘስዓቦ ዓለም-ለኻዊ ቅልውላዎች ገና ክሳብ ሕጂውን ስለ ዘይሃሰሰ፡ ሎሚ ዓመትውን ከም ዓሚ፡ ኩሉ ካብ ናብ ዝግበር ምንቅስቃሳት ብምዕጋትን፡ መምርሒ ሓይሊ ዕማም ኮሮና ቫይረስ ብምትግባርን መደባት ስልጠናና ከይተገናኙቶ ብግቡእ ክዛዘሙ ብምክኣሎም ንህዝብን መንግስትን ኤርትራ ዮሃና ክብል ይፈቱ” ኢሉ። ተመረቕቲ መበል 34 ዙርያ ሃገራዊ አገልግሎት፡ አብ ሳዋ ንሓደ ዓመትዮም ጸኒሖም። ሸሞንተ አዋርሕ ናይ 12 አካዳምያዊ ትምህርቶም አብ ምክያድ፡ እቲ ዝተረፈ አርባዕተ አዋርሕ ድማ ወተሃደራዊ ሰልፊ፡ ትምህርቲ አጽዋር ፈኩስ ብረት፡ ጨመተ ተኹሲ፡ አካላዊ ብቕዓት፡ ስልታዊ ጥበባት፡ ወተሃደራዊ ባህሊ፡ ስነ-ምግባርን ማእቶታዊ ንጥፊታትን ዘጠቓለለ ዝተፈላለዩ ወተሃደራውን ፖለቲካውን ስልጠናታት አብ ምቕሳም እዮም አሕሊፎም።

ካብ ጠቕላላ ብዝሒ ሰልጠንቲ መበል 34 ዙርያ፡ 47.3% ደቂ-አንስትዮ ኮይነን፡ አብ ኩሉ ዝተዋደደለን መደባት ስልጠና ማዕረ ደቂ-ተባዕትዮ ብምስታፍ ተወዳደርቲ ጥራይ ዘይኮነስ፡ አብ ገለ ገለ ዓይነታት ትምህርቲውን ጸብለልታ ከምዝነበረን አብቲ ዝቐረበ ጸብጻብ ተገሊጹ። ብአጠቓላሊ፡ ገምጋም ውጽኢት ሰልጠንቲ አብ ኩሉ ዝተኻየደሎም ወተሃደራዊ ስልጠናታት 73.4% ኮይኑ፡ ብፍላይ አብ ጨመተ ተኹሲ ካብ ዝሓለፉ ኩሎም ዙርያታት ጸብለልታ ከምዝነበሮ ተጠቓሱ። ታዕሊም ካብ ዝጀመሩ ሰልጠንቲ፡ 0.8% ጥራይ ብዝተፈላለዩ ምክንያታት ከቋርጹ እንከለዉ፡ 99.2% ድማ ዝተመደበሎም ስልጠና ብምልኣት ዛዚሞም ንምምራቕ ከምዝበቐዎውን ሌ/ኮ ተመስገን ሳሙኤል አብ ጸብጻቡ ሓቢሩ። ንኩነታት ድሲፕሊን ብዝምልከት

ድማ፡ ናይ ኩሎም ዝሓለፉ ዙርያታት ዝምስገን ምዃኑ ኣብ ናይ መመሪቕታ ኣገጣጣሚታት ክቃላሕኻ እንተጸንሐ፡ ናይ 34 ዙርያ ግን ሓለፉ ኩሎም ዝሓለፉ ዙርያታት ምንባሩ ተገምጊሙ። ተመሪቕቲ መበል 34 ዙርያ ሃገራዊ ኣገልግሎት ኣጥርዮሞ ዘለዉ እሩም ድስጥሊናዊ ኣካይዳ፡ ኣብ ጉዕዞ መጻኢ ህይወቶም ዘይንግቕ ተራ ክህሉዎ ምዃኑ ዘመልከተ ሌ/ኮ ተመስገን ሳሙኤል፡ ተመሪቕቲ ነዚ ኣካይዳ ኣብ ቀጻሊ ክርዕምዎን ከም ፍሉይ መለለዩ ዙርያኦም ገይሮም ክሕዝዎን ተማሕጺኑ። ሌ/ኮ ተመስገን ንኩነታት ጥዕነኦም ኣመልኪቱ ኣብ ዘቕረቦ ጸብጻብ-ውን፡ ንመደባት ኣካዳምያውን ወተሃደራውን ንጥፊታቶም ዝዕንቅፍ ዝኾነ ናይ ጥዕና ጸገማት ከምዘይነበረ ሓቢሩ። ኣብ መወዳእታ ድማ፡ “ኩሎኹም ሰልጠንቲ ኣብዚ ኤርትራዊ መንነት ዝያዳ እናተኸላገሉ ዝኸደሉ ዘሎ መድረኽ ትርክቡ ብምህላውኩም ደጊመ ዮሃና እናበልኩ፡ መንግስትን ህዝብን ኣንቢሩልኩም ዘሎ ሓላፍነት ብግብራዊ ስራሕ ክትድርዑዎ እላቦ።” ብምባል መደረኡ ዛዚሙ።

ስዒባ ሹም ዘርእስታ ደርፊ ብቋንቋ ትግረ ብድምጻዊት ሓናን ማንታይ ምስ ቀረበት፡ ጸብጻብ ቃል ዳይረክተር ማእከል ሞያዊ ስልጠና ሳዋ ኣቶ ተስፋይ ተወልደ እዩ ስዒቡ። ኣቶ ተስፋይ ኣብ መደርኡ፡ ንመበል 12 ኮርስ ማሞስን 34 ዙርያ ሃገራዊ ኣገልግሎትን ዮሃና ድሕሪ ምባል፡ “ሰልጠንቲ ማእከል ሞያዊ ስልጠና ሳዋ ናይ 12 ደረጃ ትምህርቶም ዛዚሞም ናይ ሰርትፊኬት መሕለፊ ነጥቢ ረኺቦም ዝኣትዉ ከይኖም፡ ግብርን ክልሰ-ሓሳብን ዘጠቓለለ ናይ ክልተ ዓመት ስልጠና ፈጸሞም ዝምረቕ ዘለዉ እዮም” ክብል ገሊጹ። ቀጺሉ ድማ፡ “ተመሪቕቲ 12 ኮርስ ማሞስ ብዘርእኹሎም ሞያዊ ብቕዓትን ክእለትን ኣብዚ ክቡር ዕለተ መመሪቕታ ምብጻሕኩም ብስም ኩሎም ኣሰልጠንቲ እንቋዕ ሓጎስኩም” ኢሉ። ኣቶ ተስፋይ ብምቕጻል፡ “ተመሪቕቲ ኣብ 15 ዓውዲታት ሞያ ዝሰልጠኑ ኮይኖም፡ 656 ደቂ-ተባዕትዮ፡ 544 ድማ ደቂ-ኣንስትዮ፡ ብድምር 1200 ምሩቓት ናይዚ ዕለት ኮይኖም ኣለዉ። ብሓፈሻ ተሳታፍነት ደቂ-ኣንስትዮ 45.3% እዩ። ኣብዚ ዓመት'ዚ፡ ሰልጠንቲ ናይ ቀዳማይ ዓመት 13 ኮርስ ማሞስ ኣብ ኣርባዕተ ዓውድታት ሞያ ምቕይያራት ክግበር እንከሎ፡ ሓንቲ ሓዳስ ዓውድ ሞያ ማለት ማተርያል ማናጅመንት ድማ ተኸፊታ ድሮ ስርሓ ጀሚራ ኣላ” ብምባል ኣብሪሁ። ኣቶ ተስፋይ ወሲኹ፡ “ኣብ ዘመነ ሳይነስን ተክኖሎጂን ቴማ ትምህርቲ ንዘላቂ ምዕባለ ብፍላይ ድማ ሞያዊ ትምህርቲ መርሓ ቁጠባውን ማሕበራዊ ዕብዮት ኮይኑሉ ኣብ ዘሎ ህሞት ብግብሪ ንምርግጋጽ፡ ሞያዊ ትምህርትና ብቕዓቱ ዝሓለወ፡ ኣፍራዩ ማእከል ምህዞን ሰንዓን ኮይኑ ንኸገልግል፡ ተመዲቦም ዘለዉ ማሽነሪታትን መሳርሒታትን እኹላት እዮም። ይኹን እምበር፡

ካሪክለም ብባህሪኡ ዳይናሚክ ስለዝኾነ፡ ቀጻሊ ገምጋምን ውርጸጸን የድልዮ። በዚ መሰረት ድማ፡ አበርቲዕና ብምስራሕ ሓያልን ተወዳዳርን ውጥን ክንጭብጥ ከድልየናዮ” ኢሉ። ነዚ ንምዕዋት፡ ምኒስትሪ ትምህርቲ፡ ላዕለዎት ትካላት ትምህርትን ምርምርን፡ ኣብ ምምዕባል ሞያዊ ዓቕሚ ሰብ ማሞስ ናይ ሓጺርን ነዊሕን ስልጠናታት ኣብ ምሃብ ወጢናም ምስ ቀዳምነታቶም ክሰርሑ ድማ ጸዊዑ። “ብቕዓት ሞያ፡ ካብ ተመክሮ ኣብ ግብራዊ ስርሓት ስለ ዝጥረን ዝድልድልን፡ ተመረቕቲ ድማ በዚ ግብራዊ ስነ-ሓሳብ ተመሪሕኩም ካብ መጽናዕትን ግብራዊ ትምህርትን ከይርሓቕኩም ብቕዓትኩም ብምብራኽ፡ መሰረት ሃገራዊ ዕብዮት ኮይንኩም ከተገልግሉ ሞያዊ ሓላፍነትኩምዮ ኢሉ።”

ኣብ መወዳእታ ድማ፡ “ሞያዊ ትምህርቲ ብዙሕ ጸጋታት ዝሓትት ዝዚፍ ወፍሪ ኮይኑ፡ ተቋደስቲ ናይዚ መንግስትና ኩሉ ወጻኢታት ሸፊኑ ቀሪቡልኩም ዘሎ ርሒብ ዕድላት ብምጻንኩም፡ ብስም ማእከል ሞያዊ ስልጠናታት ከመስግን እፈቱ” ብምባል ደገሙ ንተመረቕቲ፡ ኣለይትን ወለዲ ተማሃሮን እንቋዕ ኣብቕዓትኩምን ሓጎስኩምን ኢሉ። ቀጻላ ቃል ዘስመዐት ወኪል ተመረቕቲ መበል 12 ኮርስ ‘ማሞስ’ ኰይና፡ ንዝኻዕበቱዎ ፍልጠትን ሞያዊ ክእለትን ናብ ግብራዊ ስራሕ ንምቕያር ኣበርቲያም ከምዝሰርሑ ኣረጋገጸ። ኣብ መወዳእታ፡ ኣብ ኩሉ ብመልክዕ ውድድር ዝተኻየደ ንጥፊታት ጸብለልታ ንዘርኣዩ ኣባላት መበል 34 ዙርያ ሃገራዊ ኣገልግሎት - ብውልቅን ብኣሃዱን፡ ከምኡ’ውን ኣብ ትምህርቶም ብሉጽ ነጥቢ ንዘመዝገቡ ሰልጠንቲ መበል 12 ኮርስ ‘ማሞስ’ን ኣብነታውያን መምህራንን ካብ ኢድ ዝተፈላለዩ ኣዘዘቲ ሰራዊት፡ ዕዱማት ኣጋይሽን ኣለይትን ሸልማት ድሕሪ ምዕዳል፡ ስነ-ስርዓት ቃለ-ማሕላ ተፈጸሙ።

ድሕሪቲ ስነ-ስርዓት ቃለ-ማሕላ፡ ፕረዚደንት ኢሳይያስ ኣፈወርቂ ኣብ ዘስመዖ መደረ፡ መበል 34 ዙርያ ሃገራዊ ኣገልግሎት ካብ ዝሓለፉ ዙርያታት ፍሉይ ሕላገትን ዝኸርታትን ከምዘለዎ ድሕሪ ምጥቃስ፡ ለበዳ ኮሮና ብተዛማዲ ምስ ኣብ ጎደቦናን ዓለምን ዝጥቀሱ ኣሃዛት ቅዝፈት ክነጸጸር እንከሎ ንእሽቶዩ ክበሃል ዝከኣል’ኳ እንተኾነ፡ ምስ ኩሉ ጸጋ ሰብና ንምስሳን ብድፋት ዓቕምታት ሓኹት እንብለሉ መደባት ትምህርቲ፡ ብሰብብ ናይቲ ለበዳ ዝወረደ ዕንቅፋትን ሃስያን ዝኸበደን ዘተሓሳሳብን ምንባሩ ኣብሪሁ። ኣብ ውሽጢ ለበዳ ኮሮናን ህወጽ ክሊማን ዝተኸሰተ ጩራ ሰላምን፡ ምስ ኩሉ ንወለዶ ምሉእ ዘርኣናዮ ትዕግስትን ጸዕሪን፡ ብኣሸቀልቲ ወያነ ዝተኣወጀ ኩናትን ዝተፈነወ ዓንዳሪ መጥቃዕትን ዳርባ ሚሳይላትን፡ ካልእ ደሃይ ተበራብር ምጻኑ ዝጠቐሰ ፕረዚደንት ኢሳይያስ፡ ናይ ርእሰ-ምክልኻል

ሕጋውን ሕልናውን መሰልና ንኸይንጥቀም ንምስንባድና ዝተኸየደ ደዋኒ ፕሮፖጋንዳ ሓሶት'ውን፡ ካብ'ቲ ገበን ዝያዳ ዘስደምም ምንባሩ ብምግላጽ፡ ካብ ደሃይ ተበራብር ለበዳ ኮሮና፡ ክለማዊ ነውጹን ዓንዳሪ ተጽብኦን ዳግም ዝተረጋገጸልና ትምህርቲ ሃገራዊ ኣገልግሎት፡ “ርግኣትን ሰላምን ኮነ ራህዋን ጣዕሚን፡ ዝስራሕን ዝስራሓሉን እምበር፡ ሎተርያ ኣይኮነን” ኢሉ። ኣብ መወዳእታ ፕረዚደንት ኢሳይያስ፡ “መበል 34 ዙርያ ሃገራዊ ኣገልግሎትን መበል 12 ኮርስ ‘ማሞስ’ን፡ ምስ ፍሉይ ሕላገታቱ ንቐጻሊ ምረሻና ዝህልዉና ሓበርቲ ክብርታት ወትሩ ከይተዛነና ትኩራትን ድሉዋትን፡ ቅድሚን ልዕሊ ኩሉን ከኣ ከይተሓለልና ዓየይትን ኣፍረይትን ምኽን እዩ” ድሕሪ ምባል፡ ተመረቕቲ ፍልጠት፡ ክእለትን ተመኰሮን ንምድላብ ከይተሓለሉ ክጽዕሩ ኣዘኻኸሩ። ስነ-ስርዓት መመረቕታ መበል 34 ዙርያ ሃገራዊ ኣገልግሎትን መበል 12 ኮርስ ‘ማሞስ’ን፡ ሰልጠንቲ ብዘቐረቡዎ ምዕሩግ ምርኣት ሰልፊን ወተሃደራዊ ስልትን፡ ከምኡ'ውን ዝተፈላለዩ ስነ-ጥበባዊን ባህላውን መሰናድኦታት ተሰንዩ ድሕሪ ምርፋድ መጋረጃኡ ብሃገራዊ መዝሙር ዓጽዩ።